

Doppingvizsgálati számok jelentése (2016)

A Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA) 2017. október 25-én közzétette a jelentését a 2016-ban elvégzett doppingvizsgálati darabszámokról. A 323 oldalas dokumentum számos táblázatban – elrendelő szervezet, sportágak, vizsgálati típusok, vizsgálati fajták szerint – részletezi az előző évben elvégzett doppingvizsgálatokat. A jelentés 413 különböző ellenőrzési hatóság adatait összesíti, ami kis mértékű előrelépés a 2015-ös évhez képest (403).

Összefoglaló adatok

A jelentés fő megállapításai a következők.

- **Az összes ellenőrzött minták száma 0,9 %-kal csökkent: 2016 – 300.565 db, 2015 – 303.369 db.**
- **A pozitív vizsgálati eredmények¹ tekintetében figyelemre méltó növekedés látható: 2016-ban 1,60 % volt az arány (4.822 pozitív minta), míg 2015-ben csak 1,26 % (3.809 pozitív minta).**
- **A WADA-akkredidált laborok 60 %-a több mintát értékelt 2016-ban, mint egy évvel korábban.**
- **A közvetlenül – nem biológiai útleveél céljából – értékelt vérminták aránya 7,75 %-ra emelkedett (23.298 minta) a 2015. évi 6,98 % után (21.176 minta).**
- **A biológiai útleveél céljából vett vérminták (vérparaméterek elemzése) száma is emelkedett: 28.173-ra nőtt 2016-ban (2015: 25.012).**

A 2012-2016. években az alábbiak szerint alakultak a minták, illetve a pozitív vizsgálati eredmények számai.

		2012	2013	2014	2015	2016	2016/2015
Olimpiai sportágak	Mintavétel	184.955	176.502	186.739	196.581	193.345	– 1,6 %
	Pozitív minta	1.831	1.710	1.440	1.634	1.927	+ 17,9 %
	Pozitív arány	0,99 %	0,97 %	0,77 %	0,83 %	1,00 %	+ 20,5 %
Nem olimpiai sportágak	Mintavétel	82.690	93.376	96.565	106.788	107.220	+ 0,4 %
	Pozitív minta	1.359	1.819	1.713	2.175	2.895	+ 33,1 %
	Pozitív arány	1,64 %	1,95 %	1,77 %	2,04 %	2,70 %	+ 32,4 %
Összesen	Mintavétel	267.645	269.878	283.304	303.369	300.565	– 0,9 %
	Pozitív minta	3.190	3.529	3.153	3.809	4.822	+ 26,6 %
	Pozitív arány	1,19 %	1,31 %	1,11 %	1,26 %	1,60 %	+ 27,0 %

¹ A pozitív vizsgálati eredmény (AAF = Adverse Analytical Finding) nem összekeverendő a doppingvétséggel (ADRV = Anti-Doping Rule Violation). Pozitív vizsgálati eredményből csak a WADA Kódexnek megfelelő doppingeljárás után lehet doppingvétség, ha a sportoló nem rendelkezik gyógyászati célú mentességgel (TUE engedély), és/vagy a mintavétel során nem történt nyilvánvaló eltérés a WADA standardjaitól.

Biológiai útleveél – növekvő alkalmazás

A biológiai útleveél céljából (vérparaméterek meghatározása érdekében) gyűjtött **vérminták** tekintetében is előrelépés történt 2016-ban:

- 85 ellenőrzési hatóság jelentett adatot a biológiai útleveél hematológiai moduljába (2015: 76);
- 25 nemzetközi szövetség alkalmazta ezt a módszert (2015: 24);
- 46 nemzeti doppingellenes szervezet szolgáltatott adatot (2015: 40);
- a biológiai útleveél felállítása céljából vett vérminták száma 28.173 db-ra nőtt a 2015. évi 25.012 db-ról (+ 12,6 %).

A biológiai útleveél **szteroid moduljának** központi módszereként alkalmazott izotóparány-mérés (IRMS)² számai az alábbiak szerint alakultak.

	2015	2016	Változás
Vizsgált minták száma	5.578	4.676	-16,2 %
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	176	169	- 4,0 %
Pozitív arány	3,15 %	3,61 %	+ 14,6 %

Sportágspecifikus mérési ajánlások – jelentős növekedés az alkalmazásban

A WADA 2015 óta három tiltott anyag³ vonatkozásában sportáganként, illetve szakáganként minimális vizsgálati arányt javasol a nemzeti doppingellenes szervezetek számára a doppingvizsgálatok tervezése és elvégzése során. Az alábbi táblázatok jól mutatják, hogy mind a gyűjtött minták száma, mind a bekapcsolódó sportágak, illetve ellenőrzési hatóságok, mind pedig a pozitív minták száma évről évre emelkedik.

Eritropoézist elősegítő ágensek (EPO)	2014	2015	2016
Vizsgált minták száma	30.563	36.128	46.710
Sportágak száma	55	95	108
Ellenőrzési hatóságok száma	129	179	212
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	66	46	67

Növekedési hormon (GH)	2014	2015	2016
Vizsgált minták száma	6.075	13.264	17.538
Sportágak száma	44	81	68
Ellenőrzési hatóságok száma	64	105	111
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	2	4	6

² A módszer lényege, hogy ún. gázkromatográfiai eljárással meghatározzák, hogy adott sportoló mintájában kimutatott férfi hormonok forrása a saját szervezet termelése (endogén), vagy külső bevitel (exogén). Ez utóbbi minősül tiltott teljesítményfokozásnak.

³ A három tiltott anyag a következő: 1. eritropoézist elősegítő ágensek (EPO), 2. növekedési hormon (GH), 3. növekedési hormon felszabadítását elősegítő hormon (GHRH/GHRP).

GHRH/GHRP	2014	2015	2016
Vizsgált minták száma	1.804	21.727	49.358
Sportágak száma	41	88	111
Ellenőrzési hatóságok száma	18	154	207
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	6	14	15

A 2016. évben gyűjtött minták összesítését az alábbi táblázat tartalmazza.

	Mintasám	Atipikus eredmény⁴	Pozitív eredmény
ADAMS-ben rögzített vizeletminta	212.208	574	3.004
ADAMS-ben rögzített vérminta	17.306	11	28
Biológiai útlevél céljából vett vérminta	28.173	–	–
ADAMS-en kívüli vizeletminta	65.059	37	1.790
ADAMS-en kívüli vérminta	5.992	–	–
Összesen	328.738⁵	622	4.822

A táblázathoz a következő megjegyzések fűzhetők.

- A pozitív eredmények közül 515 eset a meldoniummal függ össze, amely 2016-ban került a tiltólistára.
- A valószínűsíthetően a sportolók széles körét érintő növekedési hormon tiltott használata mindössze 6 esetben került kimutatásra 2016-ban.

A 2016. évi doppingvétségek jelentését 2018-ban publikálja a WADA.

⁴ Atipikus vizsgálati eredmény (Atypical Finding = ATF): a WADA által meghatározott olyan mérési értékek, amelyek – bár nem minősülnek pozitív eredménynek, de – a természetes értékeket jelentős mértékben meghaladják, és ezek elérése esetén további (célzott) vizsgálatok válnak szükségessé. Ilyen értékek kerültek meghatározásra a növekedési hormonra⁵⁷⁴, illetve a tesztoszteron/epitesztoszteron arányra vonatkozóan.

⁵ Az összes gyűjtött minta (328.738), illetve az összes mintavételi szám (300.565) különbségét a biológiai útlevél céljából vett vérminták száma (28.173) adja.